No. 13. 1820.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 25 MAART.

WAARSCHUWING.

De Staatsraad, Gouverneur der provincie Noord Braband, in ervaring gekomen zijnde dat sints eenigen tijd binnen deze provincie in omloop is gebragt eene zekere vreemde koperen munt, hebbende aan de eene zijde eenen koperen Arend, en aan de keerzijde bevattende de woorden en het jaartal I Heller 1820, en dat vijf van die stukken slechts het gewigt hebben van ruim twee gewone duiten, en desniettegenstaande voor de waarde van eene gewone duit worden uitgegeven.

In aanmerking nemende, dat zoodanige ongeoorloofde en bedriegelijke handel, ten merkelijke nadeele der goede ingezetenen moet uitloopen, en dat, in afwachting van eenige voorziening deswegens van het Gouvernement, het van belang is, de ingezetenen daarop attent te maken.

Brengt het gunt voorschreven ter kennisse van de ingezetenen dezer provincie, ten einde zij zich voor schade zouden kunnen wachten.

Gelast voorts, dat deze in de Steden en Gemeenten dezer provincie zal worden afgekondigd en aangeplakt.

's Hertogenbosch den 18 Maart 1820.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
B. J. HOLVOET.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTEREN der stad Breda, verwittigen den Patent-schuldigen, dat bij hun is ontvangen, het kohier van patentregt over het tweede half jaar 1819, door Zijne Excellentie den heere Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie, goedgekeurd, gearresteerd en executoir verklaard; dat hetzelve gedurende den tijd van *tien dagen*, ter Secretarije dezer stad ter visie van de belang hebbenden liggen zal, en dat dien tijd verstreken zijnde, hetzelve aan den Ontvanger zal worden ter hand gesteld.

Wordende een ieder aangemaand, om zijnen aanslag in voors. kohier van patentregt ter gezetten tijd ten kantore van den Ontvanger der Directe Belastingen te voldoen, dewijl bij verzuim, de nalatige, daar toe door dwangmiddelen zal worden genoodzaakt.

Breda, den 23 Maart 1820.

S. B. JANTZON VAN NIEUWLAND.
Ter ordonnantie van Burgem.
De Secretaris der Stad Breda,
OUDOOR.

FRANKRIJK.

PARIJS den 17 Maart. De gebeurtenissen te Madrid, zijn des te belangrijker daar zij eenigzins onverwacht waren en zullen ongetwijfeld het lot van Spanje veranderen. Tot de bijzonderheden, welke men heeft medegedeeld, moeten wij nog de volgende van eene goede bron gekomen, melden.

Den 8 is te Madrid als plaatselijk kommandant door Z. M. benoemd en in functie getreden de generaal *Ballasteros*, en zijn alle de om staatkundige gevoelens gevangen zittenden, zoowel als die, welke zich in de gevangenissen der inquisitie bevonden, op vrije voeten gesteld; dien eigen dag is te Madrid, ook het steenen gedenkteeken, waarop de constitutie gegraveerd was, en dat in 1814 omvergehaald was, op dezelfde plaats, waar het werd opgerigt, hersteld; en des avonds is geheel Madrid, ook het Koninklijk Paleis, ter viering van het herstel der constitutie, geïllumineerd geweest; Z. M. heeft eene rondwandeling gemaakt, en bij zijne terugkomst is hij door eene talloze en van vreugde dronken menigte met de levendigste toejuichingen ontvangen.

Overigens waren er reeds zoodanige maatregelen genomen, dat de gelukkige hoop, welke die groote gebeurtenis oplevert, niet zoude verijdeld worden.

De troepen der in opstand zijnde provincien hebben bij voorraad verklaard, dat zij zouden voortvaren, zich door de provisionele besturen, welke zij aangenomen hadden, tot de bijeenroeping der Kortes, te laten regeren. Het leger heeft insgelijks tot waarborg van de koninklijke belofte de vestingen van Kadix, Cartagena, Corina, Ferrol, Pampeluna en Barcelona gevraagd.

Het wijs besluit van den Koning om de constitutie te beëedigen zal voorzeker al het goede, wat men er van verwacht, voortbrengen.

— Buitengewone couriers zijn naar alle de hoven van Europa afgezonden, om van de groote veranderingen, welke alhier hebben plaats gehad, kennis te geven. Het ministerie had op het garnizoen gerekend, doch de officieren en de soldaten van de garde waren het echter met het volk eens.

PARIJS den 18 Maart. De anti liberale bladen verzekeren, dat het tot nog toe niet blijkt, dat de inquisitie is afgeschaft, en dat de gezegde raad niet strijdig is met de nieuwe constitutie.

Volgens de jongste berigten uit Madrid, zouden de provinciale junta's willens zijn in hare provincien het hoog gezag in handen te houden, tot zoo lang de vergadering der Cortes werkelijk bijeen is gekomen (welk volgens de constitutionele verordeningen nog drie maanden kan duren). Volgens een gerucht zoude Z. M. de Koning van Spanje niet alleen een aantal zijner dienaren van zijnen persoon hebben verwijderd, maar zelfs zijne lijfwacht hebben afgedankt en zich, onder bedekking van eenige der aanzienlijkste burgers, naar San Ildefonso hebben begeven. Indien dit bevestigd wordt, is het zeer waarschijnelijk, dat hij zich te midden der constitutionele troepen bevindt.

De spaansche berigten maken hier eenen bijzonderen indruk. De tijd zal leeren in hoe verre de constitutie, in meer dan een opzigt, in eenen republiekeinschen vorm vervat, op eene monarchale regering zal kunnen worden toegepast. — Hier te lande is men gezind de eenmaal voorgedragene maatregelen, ten einde de Ministers in deze oogenblikken, met eene buitengewone magt te bekleeden, met kracht door te zetten. De wet op de dagbladen is reeds bij de Pairs aangenomen en die op de burgerlijke vrijheid bij de Gedeputeerden, en het laat zich aanzien, dat beide deze wetten eerlang hier wederkerig besing zullen bekomen. Men beraadslaagt thans bij de Gedeputeerden over eene voordragt, om omtrent het aannemen van petitien bijzondere bepalingen te maken en die gene, welke de algemeene wetgeving betreffen, niet voor te lezen, maar op het bureau te deponeren, en indien men de lezing mogt verlangen, zulks in geheim comité te doen. De Liberalen hebben zich weder sterk daar tegen verzet, oordeelende, dat, daar men de vrijheid der drukpers, de personelijke vrijheid, en de vrijheid der verkiezingen wil belemmeren, men kwalijk zoude doen, om aan de natie het laatste middel, om hare klagten te doen hooren, te ontnemen. Zij zijn echter ook in dezen met eene kleine minderheid te kort geschoten.

— Dit na den 19 Maart. De jongste brieven van Madrid zijn van den 9 Maart; meer waren er nog niet aangekomen; men wist de uitwerking niet, welke de gebeurtenissen van den 7 in de stad Kadix te weeg gebragt had.

Den 9den is er, door den Koning, in zijn paleis, cour gehouden voor de Spanjaarden; hetzelve was talrijk, en de Koning vertoonde zich aldaar rustig en spraakzaam. Te midden der gisting, welke de revolutie van den 7den moest veroorzaken, is het onmogelijk geweest niet op te merken, hoe zeer de persoon des Konings dierbaar aan het volk was. Het ging zoo ver, dat, toen het garnizoen, daaronder begrepen de regementen der gardes, het besluit genomen had, om zich bij de zoogenaamde insurgenten te voegen, indien de Koning de constitutie van 1812 niet aannam, hetzelve besloten had, om twee bataillons, ten einde voor Zr. Ms. veiligheid te waken, achter te laten.

— Een koninklijk decreet van den 9den bevat het volgende:

„ Bij mijn decreet van den 7den dezer maand besloten hebbende, om de constitutie, welke, te Kadix, door de algemeene en buitengewone cortes, in het jaar 1812, is afgekondigd, te bezweren, heb ik besloten, om provisioneel dien eed in handen eener tijdelijke junta af te leggen, in afwachting dat de cortes, waarvan ik de bijeenroeping bevolen heb, vergaderd zullen zijn, enz.

„ De personen, welke deze junta zullen uitmaken, zijn: De hoogEerwaarde kardinaal *de Bourbon*, aartsbisschop van Toledo, president; de luitenant generaal don *Francisco Ballasteros*, vice-president; de eerwaarde bisschop van Valladolid; don *Manuel Abad y Queiro*; don *Manuel Lardizabal*; don *Matteo Valdemoros*; don *Vicento Sancho*, kolonel van de genie; de graaf *van Taboada*; don *Francisco Crespo de Tejada*; don *Bernardo Tarrien*; en don *Ignacio Penuela*.

„ Alle de door het gouvernement vast te stellen maatregelen, tot aan de constitutionele installatie der cortes, zullen, vooraf, in die junta in overweging genomen, en, in overeenstemming met dezelve, gepubliceerd worden.

„ In het paleis, den 9den maart 1820.

(get.) IK DE KONING."

(*Het vervolg op de kant van deze bladzijde.*)

— De *Moniteur* zegt voorts, gemagtigd te zijn tot het publiek maken van het volgend artikel:

„ Z. Kath. M., den 8sten dezer, een decreet hebbende uitgevaardigd, volgens hetwelk alle Spanjaarden, die zich, uit hoofde van staatkundige gevoelens, buiten het Rijk bevinden, naar hunne haardsteden kunnen terugkeeren, zoo heeft de hertog *Fernan Nunez*, ambassadeur Zr. Kath. M. bij Z. Allerchr. M., de eer aan alle Spanjaarden, welke in dat decreet begrepen zijn, die zich in Frankrijk bevinden, te berigten, dat hij bevel heeft, om hun de noodige paspoorten af te leveren. Dienvolgens noodigt hij hen zich dadelijk aan te geven: hetzij te Parijs, ten het hotel van de ambassade, in de straat Chaussée d'Antin, n.º 40, alwaar de paspoorten zullen afgeleverd worden; hetzij bij de spaansche consuls, in steden, alwaar zoodanige residéren.

— Z. M. de Koning heeft heden, na de mis, gearbeid met den Kardinaal Aartsbisschop, den minister van oorlog en den president van den raad der ministers, Hertog van Richelieu.

— In de Kamer der Pairs heeft men reeds de wet omtrent de tijdelijke opschorting van de burgerlijke vrijheid in overweging genomen en eene commissie benoemd, om rapport uitbrengen. — In die der Gedeputeerden wacht men eerlang rapport aangaande de wet op de censuur der dagbladen.

GROOTBRITTANNIE.

LONDEN den 17 Maart. Uit eenen naauwkeurigen staat van de thans plaats hebbende verkiezingen voor het nieuwe Parlement blijkt, dat reeds 316 voormalige Parlementsleden op nieuw als zoodanig zijn verkoren geworden; 91 leden hebben niet verlangd dien post weder op nieuw te aanvaarden, of zijn niet weder gekozen, en men heeft tot nog toe 99 nieuwe leden voor hetzelve benoemd. In Westminster en Southwark behoorden Bur-

(*'t vervolg op de tweede bladzijde.*)

dett, en die van zijne denkwijze, steeds de overhand. Genoemd Parlementslid heeft aan zijne vrienden bekend gemaakt, dat hij eerlang, wegens zijnen beruchten brief, over het voorgevallene te Manchester, te regt zal worden gesteld. Te Preston heeft de volksredenaar Hunt, waarvan men in deze dagen niet veel heeft horen spreken, zich op den voorgrond geplaatst, om in 't Parlement te worden verkoren, en in de daad eenige stemmen bekomen. Ook Hunt zal eerlang te York voor den regter verschijnen, om zich te verantwoorden wegens het deel, 't welk hij aan het gebeurde te Manchester heeft gehad.

De onlusten in het Graafschap Ross in Schotland zijn te weeg gebragt door een besluit van een der voornaamste landeigenaren, welke eene verandering willende maken in het bestuur zijner goederen, op eens aan 80 pachters de huur heeft opgezegd. Twee honderd vrouwen zijn daarop te zamen gekomen en hebben de aangeplakte aankondigingen wegens de verhuring verscheurd. Zij hebben eene patrouille, welke zich derwaarts begaf, om de rust te herstellen, met steenen begroet en bij die gelegenheid een magistraats persoon en een officier vrij gevaarlijk gekwetst. Toen de militaire vuur gaven, zijn de mannen der vrouwen te hulp gekomen en hebben zij de soldaten genoodzaakt zich te verwijderen. De onlusten schijnen echter geene verdere ernstige gevolgen te zullen hebben. — In Ierland is de stand van zaken bedenkelijker en zal men eene aanmerkelijke krijgsmagt moeten gebruiken om aan de wandaden der Ribbonmen, de Iersche radicalen genaamd, een einde te maken. In Kilkenny, 't welk als een der rustigste Graafschappen werd beschouwd, beginnen zij zich mede te vertoonen. De generaal Paget heeft het commando over de westkust op zich genomen en is door verscheidene detachementen versterkt geworden. De regtbanken hebben reeds uitspraak gedaan omtrent de personen, die, in het laatste gevecht met de Ribbonmen, gevangen zijn genomen. Hunne bevelhebber, kapitein Mannion genaamd, is met eenige andere veroordeeld om opgehangen te worden en deze straf is reeds werkelijk te Galway, in tegenwoordigheid van eene verbazende menigte, aan hun voltrokken, zonder dat zulks eenige aanleiding tot wanorde heeft gegeven. Andere zullen naar Port Jackson worden gedeporteerd; weder andere, ter plaatse waar de wandaden zijn bedreven, gegeesseld worden. — Deze strafoefeningen en vonnissen hebben echter nog geenen gunstigen invloed op de verdwaalde landbewoners gehad. Den 9 Maart is de heer Blake met eene afdeeling vrijwillige militie onder eene hoop Ribbonmen, sterk 200 man, vervallen en genoodzaakt geweest vuur te geven, ten einde zich ruim baan te maken, 't welk hem dan ook is gelukt. Deze opstandelingen waren meest met mistvorken en zeissen gewapend. De Ribbonmen oefenen hunne misdaden uit met eene bloeddorstigheid, welke men bij geene Europeanen zoude verwachten. De berigten, heden uit Dublin ontvangen, behelzen niets ongunstigs.

NEDERLANDEN.

Brussel den 19 Maart. Men verneemt van de fransche grenzen, dat twee regimenten Koninklijke Gardes dezer dagen uit Rijssel en Valenciennes in den omtrek van Parijs zijn aangekomen. Voorts schijnt er eene algemeene verandering in de plaatsing van de fransche armée bevolen te zijn. Verscheidene regimenten kavallerie komen uit den Elzas naar Fransch-Vlaanderen. — Het is in de noordelijke fransche departementen zeer rustig; men beklaagt er zich alleen over stilstand van handel en fabrieken.

Den 27 beginnen de zittingen van het hof van Assizes waar voor de heer van der Straeten te regt zal staan. De heer Goubau zal hetzelve presideren. Men verwacht eerlang het besluit van de Raadkamer van de Regtbank van Eersten Aanleg, omtrent de zaak van de zeven Advokaten en den heer van der Straeten den Zoon.

Den 13 dezer is door Zijne Majesteit de 124ste Koninklijke Nederlandsche Loterij gearresteerd, in alles gelijk zijnde aan de thans trekkende 123ste Loterij. De collecte zal den 1 Mei een aanvang nemen, en de trekking der 1ste klasse op den 5 Junij aanstaande beginnen.

AMSTERDAM den 21 Maart. Door de vergadering van Diakenen der Nederduitsche Gereformeerde Gemeente, is, ter vervulling van de vacature, veroorzaakt door het overlijden van den Wel Eerwaarden Heer FRANCISCUS FOCK, gemaakt het volgende Zestal van Predikanten:

Ds. *Henricus Oort*, Predikant te Rotterdam, *Bartout van der Feen*, te Schoonhoven. *Gerrit Kuijper*, te Haarlem. *Willem Breijl*, te Amersfoort. *Willem Nicolaas Munting*, te Hoorn. *Jan Daniel Ruijs*, te Ouderkerk aan den Amstel.

En zijn op het Drietal geplaatst: *Henricus Oort*, *Gerrit Kuiper*, en *Willem Nicolaas Munting*.

BREDA den 24 Maart. Vervolg van de *Staatsregeling der Spaansche Monarchie*. (zie Bred. Cour. n.o 12 van den 18 dezes.)

Art. 149. Wanneer in de Kortes des volgenden jaars, de voorslag ten derdemale gedaan, toegestemd en goedgekeurd mogte worden, alsdan verstaat het zich, dat de Koning zijne sanctie geve, en, wanneer zij hem voorgelegd wordt, is hij gehouden de sanctie, volgens het bij art. 143 vermelde formulier, te geven.

Art. 150. Wanneer, voor den termijn van dertig dagen, welke den Koning, tot bewilliging of weigering der sanctie, zijn toegestaan, de dag van de sluiting der Kortes mogte invallen, zoo zal de Koning in de eerste acht zittingen der opvolgende Kortes, dezelve geven of weigeren. Laat hij dezen termijn, zonder zijn besluit geuit te hebben verstrijken, zoo wordt de sanctie als gegeven aangezien, en de Koning is verpligt dezelve terstond, onder het voorschreven formulier te geven. Weigert de Koning de sanctie, zoo kunnen de Kortes des niettegenstaande, van het onderwerp melding maken.

Art. 151. Wanneer ook een of meer jaren mogten verloopen, na dat de Koning de sanctie eener voorgeslagene wet geweigerd heeft, zonder dat van dezelve weder melding gemaakt ware en zij echter, ten tijde derzelve deputatie die den voorslag het eerste had aangenomen, of in de beide volgende deputatien, op nieuw in vermelding gebragt mogte worden, zoo zal de voorslag ter sanctie des Konings in den zin der drie voorgaande artikelen gewettigd zijn. Komt dezelve echter, gedurende de drie genoemde deputatien, niet weder in vermelding, zoo zal zij, zelfs ingevalle zij daarna binnen de gezegde termijnen weder wierde voorgelegd, als een nieuwe voorslag aangezien, en als zoodanig behandeld worden.

Art. 152. Wanneer een voorslag ten tweeden- of derden male binnen den, bij het voorgaande artikel, vastgestelden termijn, voorgesteld, en door de Kortes verworpen mogte zijn, zal dezelve ten allen tijde naderhand als een nieuwe voorslag beschouwd worden.

Art. 153. De wetten worden met dezelfde formaliteiten ingetrokken, waarmede zij publiek gemaakt zijn.

(Het negende hoofdstuk in een volgend No.)

123ste KONINKL. NEDERLANDSCHE LOTERIJ.
ZESDE KLASSE.

21ste Lijst. No. 10148, een prijs van f 1000.
22ste Lijst. No. 1049, een prijs van f 1000.
23ste Lijst. No. 35472, een prijs van f 1000.
24ste Lijst. No. 13120, een prijs van f 1000. No. 17416 eene premie van f 3000. No. 31259, een prijs van f 60,000. No. 34362, eene premie van f 3000. No. 18846, een prijs van f 1000. No. 34354, eene premie van f 3500.
25ste Lijst. No. 32018, een prijs van f 1000.
26ste Lijst. No. 24317, 10174, ieder een prijs van f 1000
27ste Lijst. No. 11569, een prijs van f 1000.
28ste en 29ste Lijst. Geene.
30ste Lijst. No. 36144, 13418, ieder een prijs van f 1000.
31ste Lijst. No. 8504, 28620, ieder een prijs van f 1000.
32ste Lijst. No. 37832, 32379, ieder een prijs van f 1000.

De Directeur der Koninklijke Nederlandsche Loterij,
M. DE JONGE VAN ELLEMEET.

PRIJZEN DER EFFECTEN.
Amsterdam den 22 Maart.

Werkelijke Schuld	2½	pCt.	44	a	44½
Dito uitgestelde dito			15/16	a	[illegible]
Kans-Biljetten		f	25¼	a	25¾
Schuldbek: Sijndik	5	pCt.	99	a	99½
Idem nieuwe Sijndik:	5	——	94½	a	94¾
Nederlandsche Bank		f	115½	a	116
Oblig. Rusland	5	——	91¾	a	92½
„ Spanje 1805	5½	——		a	
„ „ 1807	5½	——	26¾	a	28¼
Spaansche Coupons		f		a	
Weener Certificaten	2½	——	34½	a	34¾
„ Metaliek L	5	——	72¼	a	72¾
„ „	2½	——	35¾	a	36
„ „	1	——	14⅛	a	14⅜
„ Bank	5	——	54	a	55½
„ dito	4	——	44	a	44½
Certific. Monte Napol	5	——	60	a	60½
„ Napels	6	——	69½	a	69¾
Obl. Amer., *Hope* c. f.	5½	——	104½	a	105
„ Deensche Tollen	4	——	72½	a	73

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA,
van den 24 Maart 1820.

		Gl.	Cs.
Het Mudde Tarwe		f 8:	30.
—— Rogge	*Oude*		
	Nieuwe	5:	40.
—— Gerst (winter)		00:	00.
—— Boekwijt		5:	60.
—— Haver		00:	00.
Fijn Tarwe Meel (per Ned. pond.)		00:	25.
Grof —— idem.		00:	12½.
Rogge Meel idem.		00:	00.
Boter idem.		00:	90.
Aardappelen (per Amst. ton.)		00:	00.
't ½ Ned. Pond Fijn Tarwe Brood		00:	12½.
De 1 —— Grof. idem.		00:	12½.
De 3 —— Rogge Brood		00:	30.
Het Ned. pond Rundvleesch		00:	50.
—— Kalfsvleesch		00:	55.
—— Schapenvleesch		00:	60.
—— Versch Varkenvleesch		00:	55.
—— Gerookt idem		00:	90.
De 500 pond Hooi		14:	50.
—— Stroo (Rogge) 500 pond		8:	50.
Het 1000 Eiken Telhout		3:	00.
—— Doof Hout		2:	10.

(30 in 't last.)

(Het vervolg op de kant van deze bladzijde.)

De Kar Spanders	4: 80.
—— Struiken	4: 30.
De 100 Mutsaard	21: 75.

ADVERTENTIEN.

VIERDE ARTILLERIE DIRECTIE.
AANBESTEDING.

Krachtens Zijner Majesteits Besluit van den 24 Februarij 1820, n.o 44, en ingevolge dispositie van Zijne Excellentie den Heere Commissaris Generaal van Oorlog, van den 6 Maart daaraan volgende, n.o 47, 5e Afdeeling, 2e Bureau, zal, onder nadere approbatie van Zijne Excellentie voornoemd, door den Generaal Majoor D. E. BODE, Directeur der Vierde Artillerie Directie, residerende te Breda, publiek aan den minst-eischende worden aanbesteed:

Het leveren van de navolgende HOUTWAREN, benoodigd in de Vestingen *Breda*, *'s Bosch*, *Bergen op Zoom*, *Grave* en *Willemstad*.

3101 Greine Bedding planken, lang 3,139, breed 0,314 en dik 0,065 ellen.
229 Greine Ribben, lang 2,562 breed en dik 0,209 ellen.
173 Eiken Ribben, lang 2,302 breed en dik 0,209 ellen.
515 dito, dito, lang 1,936 breed en dik 0,209 ellen.
2080 dito, dito, lang 1,936 breed en dik 0,157 ellen.

De bestekken zullen veertien dagen voor de Aanbesteding ter lezing liggen op de Gouvernements Bureaux van elke Provincie, bij de Magazijn-meesters der Artillerie te *Antwerpen*, *'s Bosch*, *Bergen op Zoom*, *Geertruidenberg*, *Grave*, *Heusden*, *Mechelen* en *Willemstad*, als mede op het *Bureau der Vierde Artillerie Directie* te *Breda*, alwaar men *drie* dagen voor de Aanbesteding, des voormiddags van negen tot twaalf ure, nadere informatien kunnen bekomen.

De Aanbesteding zal geschieden op den elfden April aanstaande, des voormiddags ten elf ure, in het Logement *de Prins Cardinaal* te Breda.

* Bij W. VAN BERGEN & COMP., Boekhandelaren te Breda, is van de Pers gekomen en alom aan hunne Correspondenten verzonden:

Het EERSTE DEEL van de GESCHIEDENIS DER NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK; DOOR A. YPEIJ, *Doctor en Hoogleeraar der Godgeleerdheid te Groningen*, en I. J. DERMOUT, *Secretaris van de Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk en Predikant te 's Gravenhage*. Met gegraveerden titel à f 8 - 20 c.

Gedrukt te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers